

BELGELERLE KONYA HÜKÜMET KONAĞI'NIN İNŞASI-9

Yeni Hükümet Konağı İnşaatının Tamamlanması

Hicrî 27 Recep 1302, Rumi 30 Nisan 1301, Miladi 12 Mayıs 1885 Salı günü temeline ilk kazmanın vurulduğu hükümet konağının, inşaatının ne zaman tamamlandığına dair BOA'da net bir belgeye ulaşamadık. Lakin Dâhiliye Nezaretinden Konya Valiliğine gönderilen 25 Mart 1307/06 Nisan 1891 tarihli yazıdan Konya İdare Meclisinin, hükümet konağının tefrişi için mezkûr nezaretten ödenek talebi olduğu öğrenilmektedir. Bir binanın tefrişi, ancak in-

Ali İŞİK

şaatının tamamlanmasından sonra yapılacağından Konya Hükümet Konağı inşaatının 1891 yılı başlarında tamamlanmış olabileceği varsayılabilir. Bu durumda yeni Konya Hükümet Konağı inşaatı beş yılı aşkın bir sürede tamamlanabilmiştir.

Konya Hükümet Konağı'nın inşası süreci dair bütün yazışmalar, son demlerini yaşayan Osmanlı Devleti'nin acınası mali gücünü resmetmesi açısından da oldukça ibretamizdir.

Evrak Numerosu: 175/24

Tesvidi Târîhi: fi 25 Mart sene

Hükümet Konağı önünde bir cülus merasimi

307

Tebyîzi Târîhi: 28 Mart sene
317⁽¹⁾

Konya Vilâyet-i Alisine

Müceddeden inşâ olunan Konya Hükümet Konağını otuz bin kuruş sarf ile tefrişi zimmında meclis-i idâre-i vilâyetden meb'ûs 21 Kânûn-ı Sâni sene 306 târîhlü mazbata muhasebeye lede'l-havâle devâ'ir-i tahsîsâtın tefrikinden-dolayı her dâ'ire masrafını kendi tahsîsâtından tesviye itmesi usûl-i icâbından olduğundan ve sarfı istenilen otuz bin kuruş dahi istiksâr olunur derecede bulunduğundan tefrişât-ı lâzime son masraflar vücûda getirilmek üzere keşfi bi'l-icrâ mesârif-i vak'asının devâ'ir-i âidesine taksîmle müfredâtını mübeyyin ve meclis-i idâre-i vilâyetden musaddak zîri mazbatalu bir kıta defterinin tanzim ve isrâsı ve devâ'ir-i sâ'ireye müteferri' mikdârının tesviyesi zimmında dahi devâ'ir-i müte'allikasına mürâca'at olunması ve me'zûniyyet virilmedikçe akçe sarf olunması lüzûmunun izbârı ifâde olunmağla ol-vechile icrâ-yı icâbına himem-i alileri derkâr buyurulmak bâbinda⁽²⁾

(1) Sehven 317 yazılmış olması.

(2) Günümüz Türkçesiyle:

Evrak Numarası: 175/24

Karalama Tarihi: 06 Nisan 1891

Temize Çekme Tarihi: 09 Nisan 1891

(DH.MKT. / 1827-45, 29 Receb
1308/10 Mart 1891)

(Belge Nu. 32)

Sonuç

Temeline 12 Mayıs 1885 Salı günü kazma vurulan Konya Hükümet Konağı'nın inşaatı 1891 yılı başlarında tamamlanabilmiştir. Yapılan ilk keşfinde tam kâgir olarak inşasının 1.892.213, yarı kâgir olarak da yaklaşık 1.600.000 kuruşa tamamlanabileceği hesaplanmış, neticede yarı kâgir olarak, bir buçuk milyonu Konya halkının yardımları olmak üzere -tefrişi ile birlikte- yaklaşık bir milyon sekiz yüz bin kuruşa ve beş seneyi aşkın bir zamanda tamamlanabilmiştir.

Yapıldığı yıllarda Konya'nın en görkemli mekânsal yapısı olan

Yüce Konya Valiliğine

Yeniden inşa olunan Konya Hükümet Konağı'nın otuz bin kuruş sarfıyla tefrişi için vilayet idare meclisinden gelen 06 Nisan 1891 tarihli belge muhasebeye havale edilen dairelerin ödeneklerinin ayrılmasından dolayı her daire masrafını kendi ödeneğinden ödemesi gerekli âdetten olduğundan ve sarfı istenilen otuz bin kuruş dahi çok görülür derecede bulunduğundan gereken tefrişât son masraflar vücûda getirilmek üzere keşfi yapıp belirlenen masraflar ait olduğu daireye taksimiyle ayrıntılarını açıklayıcı ve vilâyet idare meclisinden altı tasdik edilmiş belgeli bir bölük defterinin düzenlenip gönderilmesi ve diğer dairelere ayrılan miktarının ödenmesi için de ilgili dairesine mürâcaat olunması ve izin verilmedikçe akçe sarf olunmaması lüzûmunun bildirilmesi ifade olunmakla o biçimde gereğinin yapılmasına yüce himmetleri açıkça buyurulmak hususunda...

Konya Hükümet Konağı, ne yazık ki, yabancı seyyahların gözünde bu itibarı sağlayamamıştır. Söz gelimi hükümet konağının henüz tamamlandığı 1891 yılında Konya'ya gelen Clément Huart, mezkûr konak için "Alâeddin Camii'nden hiç sapmadan inen ve dümdüz yürüyen bir kişi kesme taştan yeni yapılmış adı bir binaya rastlayacaktır. Burası hükümet konağıdır. Hiçbir özelliği olmadan inşa edilen kışla gibi bina, Avrupa vari pencereleri, bir orta avlunun etrafındaki kemerleri ile Konya'ya yeni gelen bir yabancı için üzücü bir rastlantıdır. Zira Konya'nın bütün geçmişi bu binanın taşları arasına gömülüdür. Gerçekten hükümet konağı, bugün yerinde yeller esen Konya surlarının taşları ile örülmüştü." ifadelerini kullanmıştır (Huart 1978: 102).

Alman Gezgin Rudolf vo Lindau'nun hükümet konağına dair izlenimleri de şöyledir:

"... Hükümet Konağı hiç öyle görkemli bir yapı değil. Hükümet Konağı, muhteşem bir Selçuklu Sarayı'nın kalıntılarında kaygısızca

kotarılmış çirkin, kışla vâri bir taş binadır. Konya'da dolaştığımız sokakların çoğunun her iki yanında 5-10 metre çapında 10-20 ayak derinliğinde çeşitli çukurlar vardı. Suriyeli rehberimin anlattığına göre, diplerinde bir tabaka çöp birikmiş, duvarlarında yaban otları çıkmış bu çukurlar, valiye yeni bir konak ve diğer birkaç bina yapımında kullanmak amacıyla taşları sökülün şehir surlarının kulelerinden kalan çukurlarmış." (Dündar 2019: 28-29).

Merhum İbrahim Hakkı Konyalı da Konya Kalesi'nin yok edilmesine şu cümlelerle hayıflanır:

"Kale duvarları, burçlar, tak kapılarının üstleri muhtelif devirlere ait Lâtince, Yunanca, Arapça kitabelerle, heykellerle, insan, hayvan, esatiri Tanrı ve hayvan kabartmalarıyla süslü idi. Eski devir saraylarının, mabetlerinin sütunları, sütun başlıkları, sütun kaideleri, kitabeleri, kıymetli inşa malzemeleri kalenin duvarlarında ve burçlarında kullanılmıştı. Kitabeler arasında belki de Frikyahıların Büstrafedan

denilen ve henüz anahtarı bulunmayan yazıları da vardı. Türk mimarları ve hükümdarları kıymet taşıyan tarih yadigârı sanat eserlerinin hepsine saygı gösterdikleri için bunları kalede kullanmışlardı. Konya Kalesi zengin bir sanat müzesi idi. Yüz kırk emir ve zengin, yaptıracakları burçları ve bedenleri süslemek için iyi ve nefis sanat eserleri aramakta birbirleriyle yarışa girmişlerdi. Binlerce nakil vasıtasıyla Selçuklular yurdunun sınırları içindeki eski devir abidelerinden ve harabelerinden Konya'ya sanat eseri ve yapı malzemesi taşıyordu. Bu hususta hiçbir masraftan kaçınılmıyordu. Ta Niğde civarındaki Kili-se Hisar'dan Hatunsaray'daki Soldra şehrinden, Hatunsaray Kavağı civarındaki Dinorna'dan ve daha birçok yerlerden sanat eseri ve yapı malzemesi getiriyordu. Eğer bu kale yirminci asra kadar gelseydi, dünyanın en zengin bir müzesi olurdu. Tarih kitapları ve arşiv vesikaları o devrin devlet ve millet ulularının birkaç düzinesini bile adlandırmazlar. Eğer kale yıkılmasaydı burçlarındaki kitabelerden yüz kırk Selçuk emirinin ve büyüğünün adlarını ve vasıflarını öğrenmek

mümkün olacaktı.” (Konyalı 1997: 137)”.

Hülasa, inşası müddetince sarf edilen onca para ve emek bir yana Konya Hükümet Konağı'nın asıl bahasının Konya Kalesi olduğu asla unutulmamalıdır.

Kaynaklar

- ANONİM (2012), *Hicri 1300 Konya Vilayeti Sâlnâmesi -16-*, (akt. Mehmet Emin Eminoglu), Konya: KBB Yay.
- ANONİM (1305/1887-88), *Konya 1305 Sene Sâlnâme Def'a 21*, [Konya: Vilâyet Matba'ası].
- ARABACI, Caner (1999), *Geçmişten Günümüze Konya Ticaret Odası 1882-1999*, Konya: KTO Yay.
- ATÇEKEN, Zeki ([2009]), “Alâeddin Köşkü/Arşiv Belgelerine Göre”, *Konya Ansiklopedisi*, C 1, s. 163-164.
- BAYKARA, Tuncer (2013), “Türkiye (Anadolu) Selçuklular Zamanında Konya”, *Konya Ansiklopedisi*, C V, s. 243-250.
- ÇAYCI, Ahmet (2006), “Osmanlı Seyyahlarının İzlenimleriyle Konya ve Çevresi”, *Selçuk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, C 21, S 21, Konya, s. 115-146.
- DÜNDAR, Birgül (2019), “XIX. Yüzyılda Konya Mevlâna Caddesi'nin Fiziksel Yapısı ve Kullanımı”, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), *Necmettin Erbakan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Ana Bilim Dalı Tarih Bilim Dalı*, Konya.
- ES, Selçuk (1962), “1284 Konya Çarşısı Yangını”, *Şehir Postası*, S 185 (17 Eylül), 187 (18 Ey-

Cumhuriyet Dönemi başlarında Hükümet Konağı önünde bir merasim

- lül), 188 (19 Eylül), **189** (20 Eylül), S 190 (21 Eylül), **199** (22 Eylül), 193 (25 Eylül), s. 2, 3. (Gazetenin sayı Nu.ları düzenli değil.)
- HUART, Clément (1978), *Mevlevîler Beldesi Konya*, (çev. Nezh Uzel), Tercüman 1001 Temel Eser, İstanbul.
- İŞİK, Ali (2012), "Hekim Sava", *Konya Ansiklopedisi*, C IV, s. 219.
- _____ (2018), *Vali İngiliz Sait Paşa'nın Konya Günleri*, Konya: Çizgi Kitabevi.
- _____ (2020), "Koç Bekir Ağa ve Konya Hadisesi-1", *Merhaba/Akademik Sayfalar*, C 19, S 46 (02 Aralık), s. 722-736; "2", S 47 (09 Aralık), s. 738-752.
- _____ (2022), "1867 Yılı Büyük Çarşı Yangınında Hükümet Konağı Yandı mı?", *Merhaba/Akademik Sayfalar*, C 21, S 19 (18 Mayıs), s. 295-299.
- KONYALI, İbrahim Hakkı (1997), *Âbideleri ve Kitabeleri ile Konya Tarihi*, Ankara: Burak Mat.
- MEHMED SÜREYYA (1996), *Sicill-i Osmânî*, C I-VI, (haz. Nuri Akbayır-akt. S. Ali Kahraman), İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları.
- MUŞMAL, Hüseyin (2008), "1867 Konya Çarşısı Yangını ve Etkileri Üzerine Bir İnceleme Denemesi", *Cumhuriyet Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, C 32, Nu. 1 (Mayıs), s. 97-116.
- _____ (2011), "Çarşı Yangını", *Konya Ansiklopedisi*, C II, s. 298-300.
- NALBANTOĞLU, Süleyman Can (2008), "Kadı Abdurrahman Paşa'nın Siyasi Hayatı", (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), *Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih (Yakınçağ Tarihi) Ana Bilim Dalı*, Ankara.
- ÖNDER, Mehmet (1951), "Tarihi Tetkikler: Konya'nın Yakın Tarihinden Bir Yaprak / Yenilik Sever, İmarcı Bir Vali ve Konya'nın Atlattığı Büyük Yangın Tehlikesi", *Yeni Konya*, S 640 (20 Mart), s. 2.
- SÖZEN, Metin (1990), *Devletin Evi Saray*, İstanbul: Sandoz Kültür Yay.
- ŞAFAK, Yakup (2014), "Safvet Çelebi", *Konya Ansiklopedisi*, C VII, s. 254-255.
- ŞAFAKÇI, Hamit (2013), "Kadı Paşa Sarayı", *Tarihin Peşinde -Uluslararası Tarih ve Sosyal Araştırmalar Dergisi-*, S 9, s. 101-112.
- ŞAHİN, Bekir ([2009]), "Ali Paşa (Çarhacı)", *Konya Ansiklopedisi*, C I, Konya, s. 189.
- UÇARYİĞİT, Emre (2017), "Osmanlı Kentlerinde Kamu Yapıları ve Kentsel Düzen: Bursa, Edirne, Ankara, Konya Örnekleri", (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Ana Bilim Dalı Yeniçağ Tarihi Programı*, Denizli.
- UZUNÇARŞILI, İ. H. (1971), "Nizam-ı Cedit Ricalinden Kadı Abdurrahman Paşa I", *Bellekten*, C. XXXV, S. 138, s. 245-302.
- ÜREKLİ, Bayram (2002), "Konya Beylerbeyi Sarayı", *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, S 7, Konya, s. 161-187.
- _____ (2011a), "Bedelci Sarayı", *Konya Ansiklopedisi*, C II, s. 64-65.
- _____ (2011b), "Çelik Mehmet Paşa", *Konya Ansiklopedisi*, C II, s. 322-323.
- YAŞAR, Hasan ([2009]), "Ahmet Tevfik Paşa", *Konya Ansiklopedisi*, C I, s. 77.
- YOLCU [Afif Evren] (1949), "Küçük Tetkikler-20: 1284 Yangını ve Kapu Camii Dükkanları", *Babalık*, S 7065 (05 Şubat), s. 2.

Arşiv Belgeleri:

- BOA, C..DH.. / 160-7954, 02 Recep 1229/20 Haziran 1814
- BDA, C..DH.. / 160-7988, 08 Recep 1229/26 Haziran 1814
- BOA, C..ML.. / 12-528, 27 Cemaziyelevvel 1231/25 Nisan 1816
- BOA, TS.MA.e / 1175-64, 27 Zilkade 1236/28 Eylül 1818
- BOA, C..EV.. / 164-8162, 29 Muharrem 1235/17 Kasım 1819
- BOA, HAT / 590-29000, 15 Cemaziyelevvel 1249/30 Eylül 1833
- BOA, İ..MVL. / 408-17736, 19 Rebiyülahir 1275/26 Kasım 1858
- BOA, MVL / 666-55, 21 Şaban 1280/31 Ocak 1864
- BOA, İ..MVL. / 502-22709, 07 Ramazan 1280/15 Şubat 1864
- BOA, C..DH.. / 58-2896, 03 Recep 1282/22 Kasım 1865
- BOA, İ..MVL. / 582-26147, 15 Şaban 1284/12 Aralık 1867
- BOA, İ..DH.. / 618-43006, 12 Cemaziyelevvel 1287/10 Ağustos 1870
- BOA, DH.MKT. / 1332-76, 24 Ramazan 1297/30 Ağustos 1880
- BOA, ŞD. / 1706-47, 09 Recep 1300/16 Mayıs 1883
- BOA, ŞD. / 1706-47, 09 Recep 1300/16 Mayıs 1883
- BOA, ŞD. / 1709-14, 29 Şaban 1301/24 Haziran 1884
- BOA, Y..A...RES. / 24-31, 10 Şevval 1301/03 Ağustos 1884
- BOA, İ..ŞD.. / 71-4211, 23 Safer 1302/12 Aralık 1884
- BOA, ŞD. / 1711-14, 27 Cemaziyelevvel 1303/03 Mart 1886
- BOA, İ..ŞD.. / 80-4753, 26 Cemaziyelevvel 1303/01 Nisan 1886
- BOA, DH.MKT. / 1475-11, 21 Rebi'ü'l-ahir 1305/06 Ocak 1888
- BOA, ŞD. / 2555-13, 10 Şevval 1307/30 Mayıs 1890
- BOA, İ..ŞD.. / 100-5996, 02 Şevval 1307/22 Mayıs 1890
- BOA, DH.MKT. / 1773-91, 07 Rebiyülevvel 1308/21 Ekim 1890
- BOA, DH.MKT. / 1785-84, 14 Rebiyülahir 1308/27 Kasım 1890
- DH.MKT. / 1827-45, 29 Recep 1308/10 Mart 1891

(Bitti)

Prof. Dr.
Saim
SAKAOĞLU

72 YIL ÖNCE (1951-2023) BAŞLADIĞIM KONYA LİSESİ'NDEKİ ÖĞRETMENLERİM - 2

Önceki yazımızda, sekiz yıl öğrencisi olduğum tarihî Konya Lisesi'nde (1889 -) görev yapan öğretmenlerimizin önemli bir bölümü ile ilgili hatıralarımı aktarmaya çalışmışım. Bu yazımızda ise, Türkçe ve edebiyat öğretmenlerimi biraz daha etraflıca olmak üzere anlatmaya ve hatıralarımı aktarmaya çalışacağım. Bu arada, geçen zamana uyarak başka yaşanmışlıkları da eklemeyi uygun buldum. Hatta bunlardan ikisiyle ilgili olarak *Konya Ansiklopedisi*'ne yazdığım maddeleri de alıverdim.

A. TÜRKÇE ÖĞRETMENLERİMİZ

Ben üniversiteyi bitirip güzel bir kuradan sonra Tokat Gaziosmanpaşa Lisesi'ne edebiyat öğretmeni olarak atamam yapılmıştı. Üç aylık öğretmenliğimden sonra tatile girmiştik. Yeni ders yılında, öğretmen açığı dolayısıyla bana okulumuzun birinci kademesi olan orta kısmın üçüncü sınıflarından da bir sınıfı vermişlerdi. Yani aynı zamanda Türkçe öğretmeni oluyordum.

Öğrenciliğim sırasında, 1962-1963 ders yılı bitince tez hazırlamak için İstanbul'da bulunuyordum. Bu arada bir dershaneden bütünlemeye kalan öğrencilere Türkçe dersi vermem önerisi gelmişti. Kısacası orada da iki ay ka-

dar öğretmenliğim var.

Bu yazımızda Konya Lisesi'nin orta kısmında öğrenci olduğum 1951-1954 yılları arasında bu derslerimize giren hocalarımı da ayrı bir başlık altında ele almak istedim

AYŞE OĞUZ ÇÖRÜŞ

Aşağıdaki bilgilerin bir bölümü, biraz sonra ele alacağımız Gündüz Gürgen hocamızın yazısının başından alınmıştır.

Eylül 1951'de kaydolduğum Konya Lisesi'nin orta kısmında ilk Türkçe öğretmenim Ayşe Oğuz Çörüş'tü. Eşi de galiba Karma Ortaokulu'nun müdürü İsmail Çörüş Bey idi ve onu her sabah sepetli motosikletiyle okulumuza kadar getirirdi. Ayşe Hanım kısa bir süre öğretmenimiz oldu, daha sonra yerine Edip Raşit Usman gelmeye başladı. Kırık dökük hatıralar arasından kurtarabildiklerime göre o yılı onunla tamamladık.

Bu bölüm için ekleyeceğim bir de hatıramız vardır. Hocamız ilk günlerde sınıfımıza söyle bir soru yöneltiverdi. Birkaç iki yıllığın dışında hepimiz ilkokullardan gelen acemi öğrencileriz:

“İçinizde roman okuyan var mı?”

Birkaç arkadaşımız daha çok çocuk kitaplarından söz ettiler. Bana gelince...

Bir İstanbul gazetesinde re-

simli olarak tefrika edilen bir polisiye hikâye vardı: *Detektif Nik'in Maceraları...* Ancak ben acemilik ve heyecan sebebiyle sonuncu kelimeyi dil sürçmesiyle yanlış söyleyivermiş. Elbette düzeltildi, ama olan bana oldu. Mergen Kuntasal adlı bir arkadaşımız benim dil maceramı zaman zaman gündeme getirir ve kelimeyi benim söylediğim gibi söyleyerek bana takılırdı.

EDİP RAŞİT USMAN

Galiba derslerimize gelen öğretmenlerimiz en yaşlılarından biri idi. Bıyığı olan ender öğretmenlerimizden de önceki yıllardan bu bıyık dolayısıyla kendisine *Pis Bıyık* adı takıldığını bir süre sonra öğrenecektik.

Sakin yapılı, fazla yüksek sesle konuşmayan biri idi. Galiba ertesini yıldan itibaren başka okullarda görev aldı.

Kürsüde oturmayı pek sevmeydi. Sıraların arasında sınavlar sırasında bile pek görünmezdi. Şairliğinin olduğunu çok sonraları öğrenecektik.

Hâlâ hatırladığım bir olayı anlatmadan geçemeyeceğim. İstanbul'daki bir okuldan gelen, biraz da şımarıkça olan bir arkadaşımız vardı. Adı galiba Nejat idi. Arkadaşımız bir tamlamanın söylenmesi aşamasında kelimelerin yerlerini değiştirmişti. Olumsuz bir anlamın ortaya çıkması sınıfta gülüşmelere yol açmıştı. Bu tür bir yaramazlık yapan arkadaşımıza öğretmenimiz bir tokat aşk edivermişti.

Oğlu avukat Fakir Osman da babası gibi eli kalem tutan bir Konya aydını olduğunu çok sonra öğrenecektik, tıpkı babasının İstiklal Marşı yarışmasına bir şiirle katıldığını öğrendiğimiz gibi.

GÜNDÜZ GÜRGEN

İkinci ve üçüncü sınıfların Türkçe dersine gelen hocamız ise Gündüz Gürgen idi. Sonraki yıllarda, yani eskimiş öğrenci olduğumuz dönemlerde öğrendik ki öğrencileri ona *Keş Gündüz* derlermiş. Artık bu adı Konya Liseliler mi taktı yoksa geldiği okuldan adını da beraber mi getirdi, bilmiyorum.

Ödevlerimizi ve yazılı kâğıtlarımızı değerlendirirken kırmızı kalemle belli işaretler koyardı. Biz bu işaretlerin neyin karşılığı olduğunu ilk günlerdeki

derslerinde öğrenirdik. Bu tür bir güzel uygulamayı başka bir öğretmenimizden gördüğümü söyleyemem. Gerçi İngilizce, matematik, vb. derslerimizin öğretmenleri de benzer uygulamalar yapsalar da Gündüz Hoca'ninki kadar güzel değildi.

Hangi sınıftaydık, konumuz ne idi, elbette açık olarak hatırlayamayacağım. Unutamadığım ilk olay belki de konumuzla ilgili ek bir bilgi idi:

“Savaş muhabirleri cepheye kadar gider, son durumu en yakın postaneden gazetesine bildirirdi. Bu işi yaparken de postane görevlileri onun verdiği haberi karşı tarafa iletirlerdi. Ancak haber geçildikten sonra, o gazeteci sıradaki gazetecileri atlatmak için hemen cebinden çıkardığı İncil'i görevli memura verir, bunun da karşı tarafa iletilmesini istedi. Böylece, rakip gazeteler atlatılmış olacaktı!

Bir yazılımda verilen bir metindeki ekleri bulmamızı ve kısa bilgi vermemizi istemişti. Parça Galiba Ömer Seyfeddin'in kitabımızdaki *Keramet* (?) adlı hikâyesinden alınmıştı. Soruyu eksiksiz olarak cevaplandırdığımı sanıyordum. Sınav sonrası cevapların verildiği açıklama konusunda bir yanlışımın olduğunu anladım ve kendi kendime kızmaya başladım. Nasıl olur da ben *yangın* kelimesinin *yan-* fiilinden türediğini ve fiilden isim yapma *-gın* ekini görememiştim.

1988'in sonra Konya'ya, Selçuk Üniversitesi'ne profesör olarak atandıktan kısa bir süre sonra, vekaleten yürütülen Eğitim Fakültesi dekanlığına atanmıştım. Bu okuldaki öğretim görevlilerinden İbrahim Altunel Bey üniversiteden sınıf arkadaşım olan bir hemşerim idi. O da Gündüz Hoca'yı tanıyordu.

Bir gün Gündüz Bey'i evinde ziyaret etmemizi önerdi. Hoca-

mız biraz rahatsızmış. İbrahim Bey randevu olarak ziyaretine gittik. Tabii elimizde bir çiçek demeti de vardı. Bir saat kadar sohbet etmiştik. Hocamızı daha fazla yormamak için izin istedik. Hocamız gelişimimizden son derece mutlu olmuştu. Galiba kapıdan ayrılırken ben de yaşlılık dönemimde böyle öğrencilerimin kapımı çalıp çalmayacaklarını düşünüyordum. Şimdi düşünüyorum da içlerinde öyleleri zuhur etti ki gelmemeleri gelmelerinden daha hayırlı olacak.

Ziyaretimizden bir süre sonra vefat haberine aldım, ama haber bana geç ulaşmıştı. Cenazesine katılmadım. Damadı Dr. Mehmet Bey ile zaman zaman değişik ortamlarda karşılaşırdık.

Bir de farklı bir tespitim oldu. Ermenekli olan hocamızın adını, ünlü Ermeneklilerin ölüm ilanlarında ölenin yakınları arasında görürdüm. Galiba bunlardan biri de Selçuk Ecza Deposu'nun kurucu merhum Hacı Ahmet Keleşoğlu'nun ölüm ilanı idi.

Hakkında yayımladığım yazımın künyesi şöyledir: “Hocam Gündüz Gürgen'in Ardından”, *Yeni Konya*, 26 Eylül 1990, 3.

B. EDEBİYAT ÖĞRETMENLERİM

1955-1956 Öğrenim Yılı'nda 4 C şubesinde lise öğrenime başlamış, 1958-1959 Öğrenim Yılı'nın sonunda ise bu öğrenimimi 82 veya 83 kişilik 6 Ed. şubesinden Haziran döneminde mezun olan 16 öğrenci arasında üçüncü olarak sonlandırmıştım. Bu dönemde sırasıyla Handan Gürses, Kemal Or, Tahir Mihçı (Avukat) ve Cahit Öztelli'den edebiyat derslerini almıştım. Or ve Öztelli'yi daha önceki yıllarda *Konya Ansiklopedisi*'nde birer madde olarak ele aldığımız için yeniden yazmayacak, oradan akta-

racağız.

Birinci sınıfta (IV C) Handan Gürses, ikinci sınıfta (V C) Kemal Or, ikinci sınıfın tekrarında (V Ed. B) Kemal Or ve Av. Mehmet Tahir Mihçı ve son sınıfta (VI Ed.) Cahit Öztelli derslerimize girmişlerdi. Ancak bir de beden eğitim öğretmeni Rahmi Karluk Bey'in eşi Azize Karluk Hanım vardı. Demek ki biz o öğretmenimizin öğrencisi olamamışız.

.....

Öbür öğretmenim aslında öğretmen olmayan ama edebiyatı çok seven, aynı zamanda bir şiir hazinesi olan Avukat Mehmet Tahir Mihçızade (1902-1964) idi. O, benim de doğup büyüdüğüm Konya'nın Fahrünnisa Mahallesi kütüğüne kayıtlıdır. Babası Mustafa Lütfü Mihçı (1871-1944), dedesi ise Çaybaşı Fahrünnisa Camii'nin imamı, Hattat Mihçı Hafız Ahmet Efendi'dir (1822-1918).

Koskoca Konya Lisesi'nde bir edebiyat öğretmeni bulunmadı da şiir zevki de olan bir avukat niçin öğretmen olarak getirildi? Uzun bir süredir okulumuzda öğretmenlik yapan Kemal Or'un ders yılı içinde görevinden ayrılması üzerine boş kalan dersleri doldurmak için M. Tahir Mihçı yardıma çağırılmıştır. Böylece ders yılının sonuna kadar derslerimize bir avukat büyüğümüz öğretmen olarak gelmiştir.

Öğretmenimizin hafızasında pek çok şiirin olduğunu hemen anlamıştık. Özellikle divan şiirinden çok güzel örnekleri okuması biz öğrencilerin hoşuna gidiyordu. Doğrusunu söylemek gerekirse okuduğu şiirlerden hafızamda kalanı yok gibi. Fuzulî'nin, Bâkî'nin bilinen ve sevilen gazellerinden okuduğunu hatırlıyorum ama hangileriydi acaba?

Mahallemizin kütüğüne kayıt-

lı olduğu için rahmetli babamla aralarında sıkı bir dostluk bağı vardı. Yazıhanesi, Kırmızı Kütüphane'nin yanından girilen sokağın içinde idi. Bazen babamla sözleşir, orada buluşurduk. Ancak o yıllarda daha öğretmenimiz olmamıştı.

Birkaç dönem Konya Barosu Başkanlığı da yapan öğretmenimiz 62 yaşında iken geçirdiği bir trafik kazası sonucu aramızdan ayrılmıştı, Konya Ansiklopedisi'nde adını göremedik. Başka kaynaklarda da bizim öğretmenimiz olduğuna dair hiçbir bilgi yoktur. Biz tarih düşüyoruz.

HANDAN GÜRSES

Handan Gürses öğretmenimiz zarif bir hanımdı. Sevecen, gerçekten de edebiyatı özümsemiş bir öğretmen havası vardı. Mehmet Bildirici'nin notlarına göre 1927-2011 yılları arasında yaşamış. Hatta Bildirici'nin notlarına göre, onların düzenlediği 2007 Konya Toplantısı'na da katılmış. Ben de 1957 mezunu olmamakla birlikte Bildirici'nin özel konuğu olarak o toplantıya katılmıştım. Başta İngilizce öğretmenimiz Mukbil Ertunç Bey olmak üzere birkaç öğretmenizi de selamlamıştım. Ama Gürses'i gördüğümü hatırlamıyorum. Son yolculuğu Ankara Cebeci Asri Mezarlığı'nda sona ermiş.

Öğretmenimle ilgili bir hatıramı anlatmadan geçemeyeceğim. Ortaokul son sınıfı tekrara kalarak bitirince bir yıl kaybım olmuştu. Liseye başlayınca sıkı bir çalışma temposunu yakalamıştım. O dönemde moda olduğu üzere, cumartesi günleri öğle sonu sinemalarına bile gitmiyor, evde çalışıyordum.

O hafta sonu da öyle yapmış, okul çıkışı ağabeyimin Tellal Pazarı'ndaki iş yerine uğrayarak

evin yolunu tutmuştum. Yemekten sonra odama çekilip hafta başının derslerini hazırlamaya başlamıştım. Bu derslerden biri de edebiyat idi. Pazartesi günü işleyeceğimiz metni, sorularını da cevaplandırarak şekilde hazırlamıştım.

Pazartesi günü öğretmenimiz ilk dersinde sözlü yapacağını söylemişti. Defterden seçerek mi kaldırdı, yoksa ben mi gönüllü oldum hatırlamıyorum; kendimi karatahtanın önünde buluverdim. Ancak pek başarılı olamayıp yerime oturdum. Öğretmenim daha sonra konuyu sınıfla birlikte işlemeye başladı. Öğretmenimiz sınıfa yönelttiği soruların hiç birine cevap alamıyordu. Buna karşılık ben hazırlıklı olduğum için durmadan parmak kaldırıyor ve beklenen cevapları veriyordum. Bu duruma öğretmenim de şaşırmişti. Devam eden sorma işlemine cevap için parmak kaldırmıyordum artık. Yine bir soruya parmak kalkmayınca öğretmenimiz bana bakarak, 'Sakaoğlu...' deyiverdi. Anladım ki cevabı yine benden bekliyordu:

“Öğretmenim, belki başka arkadaşlar da parmak kaldırırlar diye ben bu soruya parmak kaldırmadım.”

Öğretmenimin bakışından anladım ki cevabı yine benden bekliyor. Daha sonra yine bana dönerek şöyle dedi:

“Sakaoğlu, demin tahtada pek tutuktun. Bu nasıl bir iş?”

Olayı kendi açımdan açıklayıp oturdum. Ama hâlâ merak ediyorum. Acaba Handan Hanım benim bu derse katılmamı sözlü notuma yansıtmış mıydı?

Doğrusu karne notumu değerlendirerek bu sorunun cevabını araştırmadım.

KEMAL OR

(1924-1987)

Konya milletvekili, eğitimci, şair

Akşehir'de doğdu. Babasının adı Mustafa Nihat, annesinin adı Ummuhan'dır. Balıkesir Lisesinden ve Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesinin Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nden mezun oldu. Diyarbakır ve Kütahya liselerinde, Erzurum Öğretmen Okulunda (1945), Ankara Atatürk Lisesinde öğretmenlik, Trabzon Lisesinde ise müdürlük görevlerini yürüttü (1951). İki yıl sonra atandığı Konya Lisesinde uzun yıllar edebiyat öğretmenliği yaptı. Bu arada İmam Hatip Okulunda da görevlendirildi. Konya Selçuk Eğitim Enstitüsünün açılması üzerine (1964) bu kurumda görev aldı. Daha sonra Ankara Gazi Eğitim Enstitüsünde öğretmenlik ve yöneticilik yaptı. Bürokrat olarak aldığı ilk önemli görev Millî Eğitim Bakanlığı Yayınlar ve Basılı Eserler Genel Müdürlüğüdür. Ayrıca bürokraside Devlet Planlama Teşkilatı Müşaviri ve Kültür Sekreterliği sorumlusu, Gençlik ve Spor Bakanlığı Bakanlık Müşaviri, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Başmüşaviri ve İnsan Gücü-Eğitim Dairesi Başkanlığı yaptı.

Fransızca ve Farsça bilen Or, Paris UNESCO Uluslararası Eğitim Planlaması Enstitüsünde master ve Sorbon Üniversitesi İdari Bilim-

YAZ YAĞMURU

ler Bölümü'nde doktora çalışmaları yaptı. Ayrıca Ortadoğu Amme İdaresi Enstitüsünden de diploma aldı.

XVII. Dönem Konya milletvekili seçilen Or, bu dönemde Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Başkanlığını yürüttü.

Öğretmen Mukaddes Hanım'la olan evliliğinden iki çocuğu dünyaya gelen Or, 21 Ekim 1987 tarihinde Ankara'da vefat etti.

Konya'da görev yaptığı yıllarda toplumsal konularda duyarlılık göstererek Konya Öğretmenler Derneği Başkanlığı, Yardımseverler Derneği Konya Merkez Başkanı gibi çeşitli kurum ve derneklerde görev almıştır. Davudi bir sese sahip olan Or'un, gençliğinde Ankara Radyosunda spiker olarak çalıştığı da hakkında anlatılanlar arasındadır. Onun, Konya'da 1954 yılında düzenlenen Mevlâna ihtifalinde sunuculuk yapması da bu görüşü doğrulamaktadır.

Aynı zamanda şair olan Or'un, 1940 yılından itibaren çeşitli sanat dergilerinde şiirleri yayımlanmıştır. Bu arada Konya'da yayımlanan **Özlem*** ve **Umut*** gibi gençlik dergilerinde de şiirleri yer almıştır. O, şiirlerinin bir bölümünü *Yaz Yağmuru* (1966) adı altında

kitaplaştırmıştır. Ayrıca, *Okullar Şiir Antolojisi* adlı bir de derlemesi vardır. Değişik konularda kaleme aldığı şiirlerinde hece ölçüsü ile olanlar öne çıkmıştır. Duru bir dil kullanmış; tabiat, aşk ve insan sevgisi vb. konuları ağırlıklı olarak ele almıştır.

BİBLİYOGRAFYA

TBMM Albümü, III/1154;

İhsan Işık, *Metinli ve Metin Örneklî Türkiye Edebiyatçıları ve Kültür Adamları Ansiklopedisi*, C VII, Ankara 2006, 2704.

Ali Işık, "Cumhuriyet Döneminde Konya'da Edebiyat ve Temsilcileri", *Yeni İpek Yolu*, Konya, XI, 2008, 142.

Mehmet Ali Uz, "Cumhuriyet Dönemi Konya Aydınları", *Yeni İpek Yolu*, Konya, XI, 2008, 108-109, 108-109.

Milliyet, 22.10.1987, s. 14.

(Saim Sakaoğlu, "Kemal Or", *Konya Ansiklopedisi*. C. VII, 115)

Şimdi sırada o yılların hocalarını değerlendirmek açısından değer taşıyan bazı hatıralarımı da ekleyeceğim.

Hocam bizlerin roman okumamızı isterdi. Elbette bize uygun roman olacaktı bunlar. Her öğrenci okuduğu romanın özetini az sayfalı bir deftere yazacak ve kitap hakkında da kısa bilgi verecekti. Günü geldi ve defterler mümessil tarafından toplanıp öğretmenler odasına götürülüp hocamıza teslim edildi.

Bir gün hocamız mümessili çağırarak ödev defterlerini alıp arkadaşlarına dağıtmasını söylemiş. Derken ödev defterleri sınıfımızı şereflendirdi. Oh oh ohhh... Defterlerde şöyle notlar vardı: bak. 1234 veya 1123, vb. Bu demektir ki bu iki ödevde de aynı roman ve aynı cümleler... Sanki biri öbüründen kopya çekmiş. Tabii olayın aslı şöyle: Arka-

daşlarımız okulumuzun karşısında bulunan, günümüzde Devlet Tiyatrosu olarak değerlendirilen İl Halk Kütüphanesi'ne gitmişler ve oradaki raflardan birinde bulunan *Roman Özetleri* kitabından kopya çekivermişler.

Ama defterimde böyle bir not yoktu ve güzel bir nota işaret eden bir rakam vardı.

Hocamızın çok güzel şiir okuduğunu söylemiştim. Ders yılının başında bir süre ders işlemedi ve bizlere Doğu'dan, Batı'dan ve bizden şiirler yazdırıyordu. Derken iş derse gelince de işleyeceğimiz şiirleri aruzun kurallarına göre okumamızı istedi. Mesela, Fuzûlî'nin bir musammat gazelini kurulana göre okumamızı istiyordu:

Beni candan usandırdı cefâdan yâr usanmaz mı

Felekler yandı âhımdan murâdım şem'i yanmaz mı

Bu şiiri hocamızın istediği gibi okumak sanıldığı kadar kolay değildi. Tahtanın önünü şereflendiren arkadaşlar şiiri okumaya başlayıp da beş hata haklarını doldurunca hocamızın şu repliğiyle tanışıyordu:

“Otur, sıfır!”

Ben yine başarmış ve şiiri kuralına göre okumuştum.

NOT: Bu ansiklopedi maddesinin sonuna, öğretmenimizin bir şiirini almayı ve ailemizin hayatıyla ilgili bir güzelliğini almayı uygun buluyoruz.

DOST

*Yıldızsız gökleri düşün,
Susuz bahçeleri.
Yayan yapıldak, üzgün
Yollara düştüğün geceleri.*

*Kim uğurlar seni, kim karşılar?
Hani kıyında mendil sallayan?*

*Haykır gücünün yettiği kadar
Sağır denizler dört yanın.*

*Tek sen varsın uzaklarda
İçimdeki gökleri bekleyen.
Korkunç denizlerimde bir ada
Çaresiz tekneme gülümseyen.*

Ve bir hatıra...

Yıl 1982. 12 Eylül fırtınasının estiği günler. Erzurum Atatürk Üniversitesi'nde doçent olarak görev yapıyorum. Tarihî 1750 Sayılı *Üniversiteler Kanunu* kaldırılıyor, 2547 Sayılı Yüksek Öğrenim Kurumları Kanunu yürürlüğe giriyor. Tabii üniversitelerde bir çalkalanma...

Kuruluşunda iki yıllık Eğitim Enstitüsü olan Erzurum Kâzım Karabekir Eğitim Enstitüsü zamanla önce üç, sonra da dört yıllık oluyor. Son Kanundan önce de adı Yüksek Öğretmen Okulu'na çeviriliyor. Kanun, üniversitelerin dışındaki bütün yüksek okul, akademi, vb.ni ya doğrudan bir fakülteye çeviriyor veya bazılarını birleştirerek aynı yolu tutuyor.

İş başındaki rektörlere de bazı yetkiler veriliyor. Bu arada adını andığımız yeni fakültenin öğretim elemanlarının neredeyse üçte ikisi saf dışı bırakılıyor: Ya orta öğretim kurumlarına veya başka yüksek öğretim kurullarına terfi (!) ettiriliyor.

Atatürk Üniversitesi'ne bağlanan Kâzım Karabekir Eğitim Enstitüsü en fazla kurban (!) veren kurum... Liyakat ve deneyimden önce yakınlık göz önüne alınıyor. Bu yakınlık, sadece akraba yakınlığı değil, dünya görüşü yakınlığıdır da. Mağdur ve mağdureler Erzurum'da oturdukları yerde bir sonuç alamayacaklarını anlayınca, galiba üç kişilik bir ekibi kendileri-

ni temsil edip Ankara'da haklarını arasınlar diye başkente uçuruyorlar.

Bu üç kişiden biri de eşim Öğr. Gör. Yurdanur Sakaoğlu'dur. Ankara'ya iner inmez başlıyorlar bütün yetkili ve etkili kişilerle görüşmeye. İhsan Doğramacı, yardımcılarından Muhlis Fer ve Prof. Dr. Ataman Gürol, vb. Bu arada işin bir de politika yönünün olabileceğini unutmuyorlar.

Devlet katında uğranılacak yerlerinin başında, üniversitelerle de ilgilenen Millî Eğitim, Kültür ve Spor Komisyonu Başkanlığı gelmektedir. Randevu alıyor ve zamanında makama ulaşıyorlar.

Bayan Sakaoğlu ekibin sözcüsüdür. Kendini ve arkadaşlarını tanıtarak söze başlıyor:

"Efendim ben, Erzurum Atatürk Üniversitesi'ndeki mağdur arkadaşlarımızın temsilcisi Yurdanur Sakaoğlu."

Eşim sözünü tamamlamadan Komisyon Başkanı sözünü kesip bir soru yöneltiyor:

"Siz, bizim Saim Sakaoğlu'nun nesi olursunuz?"

"Eşi olurum efendim."

Temsilcinin arkadaşlarını tanıtmayı ve isteklerin dile getirmesinden sonra Başkan telefonuna yönelir ve sekreterinden bir numarayı bağlamasını ister. Konuşurlar. Telefonun kapanmasından sonra Başkan, misafirlerine bir kişinin adını verir ve yerini tarif eder. O kişi Erzurumlu mağdurları beklemektedir.

Sonuç: Erzurum mağdurlarının isteği yerine gelir ve mutlu bir şekilde evlerinin yolunu tutarlar.

"Kimdir bu komisyon başkanı?" diye sormayınız. O, Saim Sakaoğlu'nun Konya Lisesi'nde edebiyat öğretmeni olan ve çalışmalarını yakından takip eden

Konya Milletvekili Kemal Or Bey'den başkası değildir. Bu tatlı çözümden sonra Erzurum'da şöyle bir sözün şehir efsanesi olarak dolaştığı anlatılır olmuştur: *Bak yav şu Saim Hoca'nın işine... Kendisi burada ama adı Ankara'da işleri çözüverdi.* Bu efsanenin gerçek payı da vardır ama Komisyon Başkanı Kemal Bey değil de Saim Sakaoğlu'nu hiç tanımayan bir başkası olsaydı efsane de anlatılmayacaktı.

Öğretmenim, nurlar içinde yatınız.

M. TAHİR MIHÇI

Konya'nın tanınmış avukatlarından idi. Fahrünnisa Mahallemizin ailelerinden Mihçizadeler'dendir. Çok renkli bir insandı. Babamın yakın dostu idi. Bir gün Kemal Or Bey, dersimize gelmeyince bizleri bir merak sarmıştı. İstifa ettiği söylendi. Derken merhum Or'a göre topluca, babayani birisi olarak sınıfımıza geliverdi.. O ders yılını onunla tamamladığımızı hatırlıyorum.

Öğretmenimizin hafızasında pek çok şiirin olduğunu hemen anlamıştık. Özellikle divan şiirinden çok güzel örnekleri okuması biz öğrencilerin hoşuna gidiyordu. Doğrusunu söylemek gerekirse okuduğu şiirlerden hafızamda kalanı yok gibi. Fuzulî'nin, Bâkî'nin bilinen ve sevilen gazellerinden okuduğunu hatırlıyorum ama hangileriydi acaba?

Mahallemizin kütüğüne kayıtlı olduğu için rahmetli babamla aralarında sıkı bir dostluk bağı vardı. Yazıhanesi, Kırmızı Kütüphane'nin yanından girilen sokağın içinde idi. Bazen babamla sözleşir, orada buluşurduk. Ancak o yıllarda daha öğretmenimiz olmamıştı.

Birkaç dönem Konya Barosu Başkanlığı da yapan öğretmenimiz 62 yaşında iken geçirdiği bir

trafik kazası sonucu aramızdan ayrılmıştı, *Konya Ansiklopedisi*'nde adını göremedim. Başka kaynaklarda da bizim öğretmenimiz olduğuna dair hiçbir bilgi yoktur. Ben tarih düşünüyorum.

HÜSEYİN CAHİT ÖZTELLİ

(1910-1978)

Eğitimci, araştırmacı, bürokrat

Erzincan'da doğdu. Doktor Ali Vasfi Bey ile Zehra Hanım'ın üç erkek çocuğunun en büyüğüdür. Tokat Yeşilirmak İlkokulu (1924), Gümüşhane Ortaokulu (1928), Trabzon Lisesi (1936) ve Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nü bitirdi. Ardından Denizli, Samsun ve Mersin liselerinde, Konya Ticaret Lisesi ile Ankara Hasanoğlu Atatürk İlk Öğretmen Okulu'nda edebiyat öğretmeni olarak görev yaptı. Bir ara Ankara Polis Enstitüsü ile Erkek Yüksek Teknik Öğretmen Okulunda ve Konya'da bulunduğu yıllarda da Konya Lisesinde derslere girdi.

Öztelli, Konya Lisesi kadrosunda iken, 1961-1966 yılları arasında, Ankara'da *Türk Ansiklopedisi*'nde görevlendirildi. Bu ansiklopedide madde yazarlığının yanında gelen maddeleri de baskıya hazırladı. Onun madde yazarlığı daha sonraki

yıllarda, İstanbul'da yayımlanan *Meydan Larousse* ve *Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi*'nde de devam etti. 1966 yılında Ankara'da Millî Eğitim Bakanlığı Kültür Müsteşarlığına bağlı olarak kurulan Millî Folklor Enstitüsünde kurucu müdürü olarak görev aldı (1966-1970). Bu görevinde iken anlaşılamayan bir sebeple Gazi Lisesi edebiyat öğretmenliğine atandı. İki yıl öğretmenlik yaptıktan sonra 1972 yılında emekliliğini istedi. Emekliliği sonrası Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nde halk edebiyatı dersleri vermeye başladı.

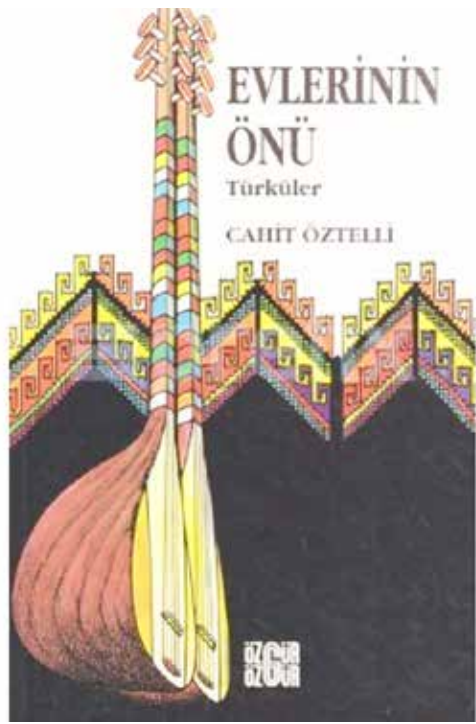
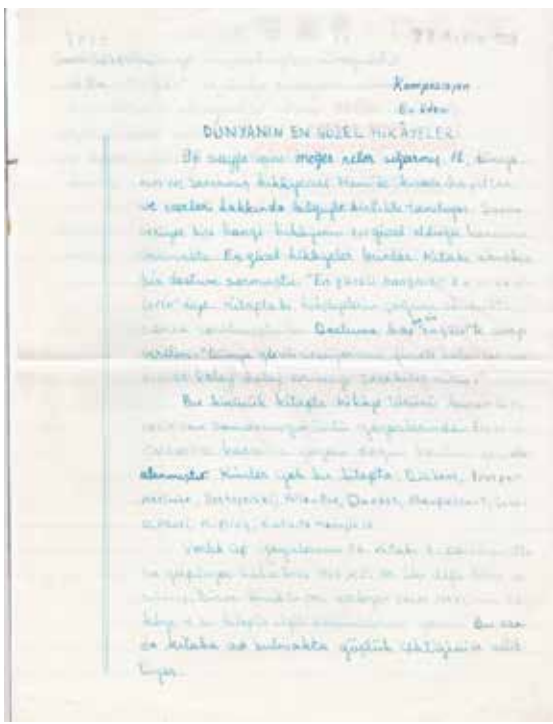
24 Şubat 1978 gecesi, Ankara'da vefat eden Öztelli'nin cenazesi iki gün sonra Karşıyaka Mezarlığı'nda toprağa verildi.

1939 yılında ilkokul öğretmeni Fikriye Hanım'la evlenen Öztelli, Doğan, Neşe ve Eren adlarında üç çocuk babası idi.

Öztelli, halk ve âşık edebiyatları alanlarında uzmanlaşmış ve pek çok eser ortaya koymuş; ayrıca Dede Korkut ve Fuzuli gibi farklı alanları da ele almıştır. Onun eserlerinden bazıları şunlardır: *Zileli Şairler* (ilk kitabı; 1944), *Karacaoğlu/Bütün Şiirleri*, (1. Bs. 1970), *Pir Sultan Abdal/Bütün Şiirleri* (1971), *Evlerinin Önü/Bütün Halk Türküleri* (1972), *Uyan Padişahım* (1976).

Öztelli'nin Konya ve ilçeleriyle ilgili çalışmaları da oldukça fazladır. Makale boyutundakilerde Nasreddin Hoca, Yunus Emre, Konya'da bulunduğu yıllarda tanıştığı halk bilimi araştırmacıları ve türkü gibi konular ele alınmıştır. Bu konudaki başlıca kitapları şunlardır: *Nasreddin Hoca* (M. Şakir Ülkütaşır ile, 1964), *Yunus Emre/Bütün Şiirleri* (1971), *Yunus Emre Yeni Belgeler Bilgiler* (1971), *Belgelerle Yunus Emre* (1977).

Konya'da bulunduğu yıllarda gençleri halk bilimi ürünlerini derle-

meye yönlendiren Öztelli, onların bu konuda başarılı olmaları için edebiyat öğretmeni Ali Çiçekli ile birlikte *Küçük Folklor Çalışma Plânı* (Konya 1958) adlı bir de derleme kitapçığı hazırlamıştır.

Öztelli'nin tayininden sonra da Konya ile olan bağı hiç kopmamış; zaman zaman burada düzenlenen çeşitli bilimsel toplantılara katılarak bildiriler sunmuştur.

Öztelli'nin hayatında önemli yeri olan çalışmalarından biri de Türk Dil Kurumundaki üstlendiği görevlerdir. O, anılan kurumda 1963 ve 1966 yıllarında yönetim kurulu üyeliğine seçilmiştir. Ayrıca *Resmî Yazışmalar Sözlüğü*'nü hazırlamış, Atatürk'ün *Nutuk* adlı eserinin bugünkü kuşaklara ulaştırılması için kurulan sadeleştirme ekibinde yer almış, *Türkçe Sözlük*'ün genişletilmiş dördüncü baskısının hazırlanmasında da çalışmıştır.

Öztelli, *Türk Folklor Araştırmaları* dergisindeki bazı yazılarında "Leyla Zaloğlu" ve "Ruşen Yıldırım" gibi takma adlar kullanmıştır.

BİBLİYOGRAFYA

İhsan Işık, *Metinli ve Metin Örnekli Türkiye Edebiyatçılar ve Kültür Adamları Ansiklopedisi*, C VII, Ankara

2006, 2704.

Mehmet Önder, 1965;

Saim Sakaoglu, "Ölümünün 20. Yılında H. Cahit Öztelli", *Türk Dili*, 1998/I, Şubat, 155-164.

Sivas Folkloru, 5 (68), Eylül 1978, Cahit Öztelli Özel Sayısı

Nail Tan-İrfan Ünver Nasrattinoğlu, *Ölümünün 1. Yıldönümünde H. Cahit Öztelli Kaynakçası*, Ankara 1979.

Nail Tan, "Öztelli'nin Hayatı, Çalışmaları, Yapıtları", *Türk Folklor Araştırmaları*, 18 (355, özel sayı), 1979, 8562-8564.

Nail Tan, "H. Cahit Öztelli", *Türk Dili*, XXXX, 700, Nisan, 915-918. 2010.

Türk Folklor Araştırmaları, 18 (343), Şubat 1979, Cahit Öztelli Özel Sayısı.

Not: Öğretmenim Öztelli hakkında, Ankara'da, Türk Dil Kurumu'nda verdiğim konferansın metni için bakınız: "Ölümünün 20. Yılında H. Cahit Öztelli", *Türk Dili*, 1998/I,554,Şubat, 153-164.

(Saim Sakaoglu, "Hüseyin Cahit Öztelli", *Konya Ansiklopedisi*. C. VII, 171)

NOT: Cahit Öztelli öğret-

menimle üniversite dünyasına girmemden sonra pek çok ulusal ve uluslararası toplantıda birlikte olduk, bildiriler sunduk. Kızı, Türk Dil Kurumu'nun eski uzmanlarından Neşe Hanım da, Konya Lisesi'nden sınıf arkadaşımıdır. Öğretmenimiz onun da öğretmeni idi. Ayrıca birkaç yıl önce Konya'da düzenlenen ve oğlu Doğan Bey ile aile yakınlarının katıldığı bir toplantıda da bir konuşma yapmıştım.

Ya hatıralar?

Gelip gidenler sebebiyle sınıfımızın nüfusu 81 ile 84 arasında değişip durmuştu. Hatta bir arkadaşımız geldikten bir iki ay sonra da ayrılıp gitmişti. Onun için ben bu sayıyı bazen 82, bazen de 83 olarak kayıt düşünüyorum.

Kocaman bir sınıf... Uzun boyuyuz ya, sınıfın en arkalarında, kürsüye göre en ters köşesindeyim. Öğrenci söyleyişiyle tam da kaynatılacak bir yerdeyim. Sınıfımızda çok renkli arkadaşlarımız var. Mesela valimizin oğlu mümessil... Vali yardımcılarımızdan birinin kızı da bizim sınıfta... Okulumuz koskoca Konya ilinin tek lisesi...

Haydi, adını anmayalım ama yiğit namıyla anılırsa da biz onu da söylemeyelim. Bu arkadaşımız bir gün Öztelli hocamıza bir teklif götürdü.

“Hocam, arkadaşlarımız arasında yarışmalar düzenleyelim. Mesela, hikâye okuma ve hikâye yazma yarışmaları olabilir...”

Hocamız kabul etti ve şart-

lar hemen belirlendi. Arkadaşlarımız sınıfta okunabilecek hikâyeleri seçecekler. Mesela seçilen hikâyeye çok uzun olmayacak. İsteyen iki dalda da yarışabilecek. Okumada birinci gelen arkadaşımız, Sait Faik Abasıyanık'ın *Hişt Hişt* adlı hikâyesini okumuştum. Bu dala kaç okuyucu katılmıştı, hatırlamıyorum.

Ben sadece hikâye okuma dalına katılmıştım. Yedi hikâye arasında benim, *Park'ta* adlı hikâyem birinci gelmişti. Hemen hatırlatayım, benim ilk yazım bir hikâyeye olup 1957 yılında İzmir'deki bir dergide yer almıştı.

Bir gün de, Latif Çakıcı ile benim önerim üzerine bir halk edebiyatı matinesi düzenlemiştik. Tarihi de belli: 01 Aralık 1958. Bu matinede sekiz on kadar arkadaşımız da görev almıştı. Bu matine ile ilgili yazdığım yazıyı yıllarca önce yayımlamıştım. Hatta matinenin programı oldukça yıpranmış olarak dosyalarımın birinden bulunup okuyucularımıza sunulmuştu.

Ankara'da Millî Folklor Enstitüsü Müdürü iken bir ara hastalanmış. O günlerde de Ankara'dayım. Telefonla randevu alıp Bahçelievler'deki evinde ziyaret etmişim. Ancak kapının zilinde, takma adlarından biri olan Leyla Zaloğlu yazılı idi. Orda bana cönk hazinesini göstermiş, bazıları hakkında da bilgi vermişti.

Edebiyat öğretmenlerinin âdetidir: Öğrencilerine kitap, özellikle roman ve hikâyeye kitaplarını okumaları ödev olarak verirler. Sayın Öztelli de yine âdet olduğu üzere, ödevlerimizi iade etmişti, Bizim kirli çıkıda yer alan bu iade ödevlerden birinin kopyasını sunuyorum. Ancak zamanın ve ödevimi yazdığım mürekkebin bize oynadığı oyunu göreceksiniz.

Bütün öğretmenlerinin ruhları şâd olsun diyor, bir daha saygılarımı sunuyorum.